

Sygn. akt V Pa 40/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Grzegorz Detka</i>
	<i>SSO Iwona Michalak (spr.)</i> <i>SSR del. Paweł Stępień</i>
Protokolant:	st.sekr.sądowy Barbara Madej

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2014 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa R. K., K. M., Ł. P., M. Z.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w P.

o ustalenie istnienia stosunku pracy i ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Jędrzejowie

z dnia 24 października 2013 r. sygn. akt IV P 52/12

oddala apelację.

Sygn. akt V Pa 40/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 października 2013 roku Sąd Rejonowy w Jędrzejowie ustalił istnienie stosunku pracy pomiędzy (...) spółką z o.o. w P. a powodami : Ł. P. w okresie od 1 października 2008 roku do 31 grudnia 2011 roku, R. K. w okresie od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2011 roku, K. M. w okresie od 22 kwietnia 2009 roku do 31 grudnia 2011 roku, M. Z. w okresie od 13 czerwca 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku (pkt I wyroku), zasądził tytułem ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy na rzecz Ł. P. kwotę 5.072,34 złote, R. K. kwotę 5.072,34 złote, K. M. kwotę 4.728,90 złotych, M. Z. kwotę 1.034,28 złote z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia zapłaty(pkt II wyroku), w pozostałej części oddalił powództwo (pkt III). Nadto Sąd Rejonowy nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa -Sądu Rejonowego w Jędrzejowie od pozwanej (...) spółki z o.o. kwotę 1230 złotych, od Ł. P. kwotę 347,69

złotych, K. M. 335,89 złotych, R. K. kwotę 371,78 złotych i M. Z. kwotę 319,08 złotych tytułem kosztów sądowych(pkt IV wyroku) oraz odstąpił od obciążania powodów kosztami zastępstwa procesowego (pkt V).

Sąd Rejonowy ustalił, że powodowie zatrudnieni byli w pozwanej spółce na stacji paliw w J. na podstawie umów zlecenia. Z Ł. P. umowy zlecenia zostały zawarte w okresach od 1 października 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku, od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku, od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku i od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku.

Z kolei z R. K. umowy takie zostały zawarte w okresach od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku, od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku, od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku, od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku i od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku.

Z powodem K. M. umowy zlecenia zostały zawarte w okresach od 22 kwietnia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku, od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku i od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku, zaś M. Z. został zatrudniony na podstawie umowy zlecenia w okresie od 13 czerwca 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku. We wszystkich umowach przewidziano obowiązek osobistego świadczenia pracy. Sąd Rejonowy ustalił, że w okresie zatrudnienia powodowie mieli określone miejsce pracy jakim była stacja paliw w J., wyznaczone grafikami zmiany (godziny pracy) w czasie których świadczyli pracę i było to 24 godziny pracy po przepracowaniu których mieli 48 godzin wolnych od pracy. Raz na dwa miesiące wypadało im 8-10 dni wolnych od pracy. Pracę powodów nadzorował kierownik stacji P. S.. Powodowie nie musieli stosować się do czasu pracy ustalonego w grafikach. Nie mogli samowolnie zamieniać się między sobą zmianami, mogli to robić ale tylko za wiedzą i zgodą kierownika stacji P. S.. Również jeżeli chcieli wcześniej wyjść z pracy to musieli powiadomić kierownika. Wynagrodzenie za pracę ustalane było kwotowo i każdego 10-go danego miesiąca powodowie pobierali je z kasy stacji paliw za dowodem KW. Powodowie nie podpisywali list obecności, nie występowali o udzielenie urlopów, w czasie pracy świadczonej w nocy mogli pracować na loginach pozostałych pracowników stacji. W okresie zatrudnienia powodowie wyjeżdżali za granicę.

W tym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, że powództwa częściowo zasługują na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy podniósł, iż wobec różnych cech zatrudnienia na podstawie umowy o pracę i umów cywilnoprawnych dla oceny stosunku prawnego w ramach którego wykonywana jest praca decydujące jest ustalenie, które z tych cech mają charakter przeważający. Zdaniem Sądu Rejonowego w łączącym strony stosunku na podstawie którego powodowie świadczyli pracę, przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy tj. określone miejsce i czas pracy, osobiste świadczenie pracy, dyscyplina pracy i podległość służbowa, a także czasokres świadczenia pracy(przez okres kilku lat z wyjątkiem M. Z.) co również świadczy o trwałości wykonywanych przez powodów czynności na rzecz pozwanego.

Sąd Rejonowy podkreślił, że szczególne znaczenie dla rozpoznania sprawy mają zeznania świadków E. W. i M. K. (1), które uznał za w pełni wiarygodne. Podniósł, że świadkowie ci zatrudnieni byli na stacji paliw od 2003 i 2004 roku kiedy należała ona jeszcze do innego właściciela i wówczas zatrudnieni byli na podstawie umów o pracę. Świadek M. K. (2) stwierdził, że zatrudnienie powodów podlegało dyscyplinie typowej dla stosunku pracy.

Z zeznaniami tych świadków korespondują zeznania powodów, które Sąd ten również uznał za wiarygodne.

Jeżeli chodzi o ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy to Sąd pierwszej instancji oparł się w tym zakresie na opinii biegłego z zakresu księgowości, którą w pełni podzielił. Sąd Rejonowy oddalił natomiast powództwo w zakresie roszczenia za godziny nadliczbowe podnosząc, że nie było potrzeby wykonywania przez powodów pracy w godzinach nadliczbowych, natomiast żądanie zasądzenia odszkodowania oddalił jako spóźnione na podstawie art. 264 § 1 k.p..

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany zaskarżając wyrok w pkt I, II, IV, V, i VI i zarzucając mu:

1) naruszenie prawa materialnego – art. 22 § 1 k.p. przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że istniały stosunki pracy pomiędzy pozwaną spółką (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. a powodami Ł. P., R. K., K. M. i M. Z.,

2) naruszenie prawa procesowego przepisu art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na oddaleniu wniosku pozwanego o dopuszczenie dowodu z dokumentów- informacji o adresach załogowań dla numerów telefonów komórkowych : (...), (...)(...) w latach 2009-2011 oraz wniosku o wystąpienie do operatorów telefonii komórkowej o udostępnienie adresów załogowań dla tych numerów telefonów komórkowych w latach 2009-2011 tj. na jakich stacjach bazowych (nadajnikach) w poszczególnych krajach i miejscowościach logowały się wskazane numery telefonów komórkowych wraz z wnioskiem o wydanie postanowienia w trybie przepisu art. 248 k.p.c. (pismo procesowe pozwanego z dnia 16.11.2012 r)- podczas gdy właściwe zastosowanie wskazanego przepisu wskazuje na konieczność dopuszczenia tego dowodu wnioskowanego przez pozwanego co jest niezbędne dla rozpoznania istoty sprawy,

3) naruszenie prawa procesowego, w szczególności art. 233 k.p.c. i art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez błąd w ustaleniach faktycznych w przedmiocie przyjęcia, że powodowie byli zatrudnieni na podstawie umów o pracę, podczas gdy powodowie nie wykazali, że łączył ich z pozwaną spółką stosunek pracy, a z zeznań świadków (w tym w szczególności K. G., P. S. i M. S.), jak również z zeznań pozwanego, a w jego imieniu Wiceprezesa J. S. wynika, że strony łączyła cywilnoprawna umowa zlecenia, natomiast powodowie nawet nie chcieli być zatrudnieni na podstawie umowy o pracę,

4) naruszenie prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, polegający na dokonaniu oceny dowodów z pominięciem przeprowadzenia wnikliwej analizy sprawy i materiału dowodowego, poprzez przyjęcie wyłącznie stanowiska przedstawionego przez powodów z pominięciem stanowiska strony pozwanej, w szczególności polegające na uznaniu za niewiarygodne zeznań świadków K. G., P. S. i M. S., jak również zeznań pozwanego dotyczących kwestii cywilnoprawnej podstawy świadczenia pracy przez powodów,

5) naruszenie prawa procesowego art. 100 k.p.c. w zw. z art. 328 §2 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i nieprawidłowe stosunkowe rozdzielenie kosztów pomiędzy stronami procesu, przy jednoczesnym pominięciu szczegółowego uzasadnienia dokonanego stosunkowego rozdzielenia kosztów,

6) naruszenie prawa procesowego art. 102 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że zaistniał wypadek szczególnie uzasadniony uzasadniający nie obciążanie powodów kosztami zastępstwa procesowego.

Podnosząc wskazane zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów postępowania apelacyjnego z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem I i II instancji, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że Sąd pierwszej instancji pominął zeznania świadków K. G., P. S. i M. S. nie wyjaśniając przy tym dlaczego zeznaniom tych akurat świadków odmówił wiarygodności. Zdaniem pozwanego zeznania tych świadków potwierdzają stanowisko pozwanego i potwierdzają okoliczność, że praca świadczona była przez powodów na podstawie cywilnoprawnej umowy zlecenia. Pozwany podniósł także, że nie zostały spełnione przesłanki wskazane przez Sąd pierwszej instancji jako cechy charakterystyczne stosunku pracy t.j. określone miejsce i czas świadczenia pracy oraz osobiste świadczenie pracy. Czas pracy był bowiem dowolnie zmieniany i modyfikowany przez powodów, ustalony grafik miał jedynie charakter poglądowy a nie bezwzględnie obowiązujący. Powodowie bardzo często i dowolnie zamieniali się między sobą przy wykonywaniu pracy. Powodowie nie mieli obowiązku informowania o tych zmianach pozwanej i tego nie robili. Pozwana spółka podniosła także, że powodowie nie podpisywali list obecności, nie żądano od nich usprawiedliwienia nieobecności, ani też nie wyciągano z tego żadnych konsekwencji. Skarżąca zarzuciła, że Sąd pierwszej instancji nie wziął pod uwagę dokumentów w postaci wydruków z systemu za okres 2009-2011, zaś z dokumentów tych wynika, że powodowie nie pracowali w ściśle i z góry określonym czasie, zamieniali się dniówkami i zastępowali się nawzajem. Pozwana zanegowała także kolejną z cech na którą powołał się Sąd Rejonowy- dyscyplinę pracy i podległość służbową, podnosząc, że element kontroli występuje także w umowach zlecenia chociażby z uwagi na ponoszenie ryzyka przez zleceniodawcę. Taka też sytuacja występowała

w przedmiotowej sprawie . Powodowie mieli zapewnić należyte funkcjonowanie stacji paliw jako wyodrębnionej jednostki w strukturze pozwanej spółki i w związku z tym mieli określone obowiązki niezbędne do prawidłowego i ciągłego funkcjonowania stacji. Podczas wykonywania tych obowiązków nie znajdowali się oni jednak pod stałym i bezpośrednim nadzorem pozwanego. Pozwana podkreśliła także, że strony mając swobodę wyboru podstawy zatrudnienia zawarły umowy zlecenia a nie umowy o prace. Taki był zgodny zamiar i cel umowy, który może być także wyrażony w nazwie umowy. Pozwana zarzuciła także, że Sąd pierwszej instancji oddalając wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z dokumentów oraz wniosek o wystąpienia do operatorów telefonii komórkowej, nie tylko przyczynił się do nie wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy, ale także pozbawił pozwanego możliwości dowodzenia twierdzeń, na które się on powoływał czym naruszył przepis art. 217 § 2 k.p.c w z w. z art. 233 k.p.c. Zdaniem skarżącej Sąd pierwszej instancji dopuścił się naruszenia przepisów art. 102 k.p.c. bowiem nie uzasadnił zastosowania tego przepisu mimo, że był zobowiązany do szczegółowego omówienia przyczyn dla których przepis ten zastosował. Podniósł, że powodowie powinni zostać obciążeni kosztami procesu w całości biorąc pod uwagę, okoliczności tej sprawy, a w szczególności fakt, że z winy powodów nie zostały z nimi zawarte kolejne umowy. W zakresie naruszenia prawa procesowego art. 100 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. pozwana zarzuciła, że brak w tym zakresie szczegółowego uzasadnienia Sądu w istocie uniemożliwia odniesienie się do tego rozstrzygnięcia. Ogólna analiza wysokości żądań zgłoszonych przez powodów i wysokości roszczeń uwzględnionych wskazuje, że powodowie w znacznym stopniu przegrali sprawę, dlatego też powinni zostać obciążeni kosztami w wyższych kwotach.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja podlega oddaleniu jako bezzasadna.

Sąd Rejonowy dokonał w sprawie prawidłowych ustaleń okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia, w oparciu o które wydał trafny wyrok. Ustalenia te, podobnie jak i dokonana przez ten Sąd ocenę materiału dowodowego Sąd Okręgowy w pełni podziela.

Nie można zgodzić się z twierdzeniami skarżącego odnośnie naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego – art.22§1 k.p.

Słusznie bowiem Sąd Rejonowy przyjął, że stosunek prawny łączący strony był stosunkiem pracy. Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się, że praca może być świadczona także na podstawie umów cywilnoprawnych oraz że przepisy art.22§1 i 1¹ k.p. nie wykluczają możliwości zawierania umów cywilnoprawnych, gdy jest to zgodne z charakterem i celem świadczonej pracy oraz nie stwarzają domniemania prawnego zawarcia umowy o pracę. Nazwa umowy nadana przez strony nie ma decydującego znaczenia, jeżeli nawiązany stosunek prawny ma cechy wskazane w art.22§1 k.p.. Jeżeli natomiast umowa wykazuje wspólne cechy dla umowy o pracę i umowy zlecenia z jednakowym ich nasileniem, o jej typie i rodzaju decyduje zgodny zamiar i cel umowy, który może być wyrażony także w nazwie umowy. Aby ocenić charakter umowy trzeba dokonać analizy, czy cechy charakterystyczne dla stosunku pracy są przeważające, a należy to uczynić w oparciu przede wszystkim o takie elementy jak wola stron uwzględniając, że o wyborze podstawy prawnej świadczenia pracy decydują zainteresowane strony, kierując się nie tyle przedmiotem zobowiązania, co sposobem jego realizacji (wyrok z dnia 13 kwietnia 2000 r., I PKN 594/99, OSNPIUS 2001 nr 21, poz.637).

Podstawową, konstrukcyjną cechą stosunku pracy jest świadczenie pracy podporządkowanej (por. wyrok z dnia 20 marca 1965 r., III PU 28/64, OSNCP 1965 nr 9, poz. 157). Dla stwierdzenia, że występuje ona w treści (sposobie wykonywania) stosunku prawnego, z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i miejsce wykonywania czynności (wyrok (...) w K. z dnia 18 grudnia 1975 r., II U 2867/75, Służba (...) 1976 nr 10, s. 28); podpisywanie listy obecności (wyrok (...) w Ł. z dnia 25 listopada 1975 r., I P 848/75, Służba (...) 1976 nr 4, s. 38); podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek przestrzegania norm pracy (wyrok z dnia 27 lutego 1979 r., II URN 19/79, Nowe Prawo 1981 nr 6, s. 82); obowiązek wykonywania poleceń przełożonych (wyrok z dnia 11 kwietnia 1997 r., I PKN 89/97, OSNAPIUS 1998 nr 2, poz. 35); wykonywanie pracy zmianowej i stała dyspozycyjność (wyrok z dnia 11 września 1997

r., II UKN 232/97, OSNAPiUS 1998 nr 13, poz. 407); dokładne określenie miejsca i czasu realizacji powierzonego zadania oraz ich wykonywanie pod nadzorem kierownika (wyrok z dnia 22 grudnia 1998 r., I PKN 517/98, OSNAPiUS 2000 nr 4, poz. 138), ciągłość świadczenia pracy (wyrok z dnia 27 lutego 1979 r., II URN 19/79).

W przedmiotowej sprawie – jak wskazano wyżej – Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy przyjął, że praca powodów była pracą podporządkowaną zarówno co do miejsca, czasu jak i sposobu wykonywania pracy. Słusznie Sąd pierwszej instancji oparł się dokonując ustaleń na powyższą okoliczność na zeznaniach powodów oraz zeznaniach świadków E. W. i M. K. (1) bowiem są one wzajemnie spójne i konsekwentne. Miejscem wykonywania przez powodów pracy była należąca do pozwanej spółki stacja paliw w J.. Czas pracy został ściśle określony w umowach zlecenia. Powodowie mieli wykonywać pracę w systemie zmianowym przez 24 godziny po których następowało 48 godzin wolnych od pracy. Kolejność zmian została określona w grafiku. Wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji powodowie nie mieli swobody w kształtowaniu swojego czasu pracy. Odstępstwa od grafiku były dopuszczalne, ale wyłącznie za zgodą kierownika stacji i zarazem przełożonego powodów P. S.. Okoliczność, że P. S. pełnił funkcję kierownika stacji potwierdzają nie tylko zeznania powodów oraz wskazanych wyżej świadków, lecz również zeznania świadka K. G. który zeznał, że P. S. był kierownikiem na stacji paliw. Stwierdził on wprawdzie, że P. S. nie nadzorował pracy zatrudnionych tam pracowników, lecz jednocześnie oświadczył, że zwracał on pracownikom uwagę m.in. w przypadku niedochowania czystości (k. 45v). Niezależnie od tego podnieść należy, że zeznania tego świadka nie mają istotnego znaczenia w sprawie bowiem pracował on na stacji paliw w okresie do sierpnia lub września 2007 roku, a zatem okres w którym był zatrudniony jedynie w niewielkim zakresie pokrywa się z zatrudnieniem powoda R. K., pozostali powodowie zostali zatrudnieni w późniejszym okresie.

Zeznania M. S. na które powołuje się w apelacji pozwany, nie mogą stanowić w miarodajnego i w pełni obiektywnego dowodu. M. S. jako współniczka i jednocześnie żona wiceprezesa pozwanej spółki była bowiem niewątpliwie zainteresowana w złożeniu korzystnych dla pozwanej zeznań. Jednocześnie jej zeznania są odosobnione, bowiem pozostają w sprzeczności nie tylko z zeznaniami powodów, ale też świadków E. W. i M. K. (1). Sąd Rejonowy w istocie nie dokonał oceny zeznań M. S. jak również świadka P. S. – syna wiceprezesa pozwanej spółki (...), jednakże okoliczność ta nie wpływa na prawidłową ocenę przedmiotowej sprawy dokonaną przez ten Sąd. Należy podkreślić, że również zeznania świadka P. S. potwierdzają, że praca powodów miała charakter podporządkowany. Stwierdził on bowiem, że od początku zajmował się organizacją pracy dla powodów, „mówiłem im co mają robić w danym dniu, zwracałem powodom uwagę gdy była taka potrzeba” (k.58). Częściowo jego zeznania potwierdzają, że powodowie jeżeli chcieli zamienić się zmianami to musieli go informować. Stwierdził bowiem, że gdy któryś z powodów chciał mieć dzień wolny to informował go o tym, osobiście lub telefonicznie. W prawdzie dodał on, że o tym „ czasami a nawet bardzo często nie wiedział”, jednakże w tym zakresie trudno uznać jego zeznania za wiarygodne w świetle zeznań powodów oraz świadków E. W. i M. K. (1). Na marginesie zauważyć należy, że M. S. w ogóle zaprzeczyła, aby powodowie musieli uzyskać zgodę jej syna na zamianę lub kiedykolwiek informowali go o tym, zaś sprzeczności te dodatkowo podważają wiarygodność zeznań jej zeznań oraz świadka P. S. w omawianym zakresie.

Wskazane wyżej okoliczności świadczą o pracowniczym podporządkowaniu organizacyjnym i służbowym powodów, którego nie można uznać jedynie za element kontroli istniejący także w umowach cywilnoprawnych zlecenia. Wskazać nadto należy, że powodowie wprawdzie nie podpisywali list obecności, jednakże z uwagi na specyfikę pracy rolę taką spełniało zalogowanie się w systemie w momencie rozpoczęcia pracy i wylogowanie na jego zakończenie, co niewątpliwie również umożliwiało pozwanej kontrolę wykonywania przez powodów pracy. Wprawdzie powodowie nie zaprzeczali temu, że zdarzały się sytuacje pracy na loginie innego pracownika, lecz miały one miejsce sporadycznie i jedynie wówczas, gdy dany pracownik musiał na krótki czas wyjść z pracy(zeznania Ł. P. k. 103 v, R. K. k. 104v). Podkreślić należy, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie potwierdził, że powodowie w trakcie wykonywania pracy w pozwanej spółce mieli wykonywać usługi na rzecz firmy (...) s.c. w M. wiążącą się z wyjazdami za granicę, co zdaniem pozwanej potwierdzało, że wykonywanie pracy na podstawie umów zlecenia było dla nich korzystne, gdyż umożliwiało wykonywanie dodatkowej pracy. Zaprzeczają temu zeznania świadków A. B. i M. T. (...) spółki (...), a brak jest podstaw, aby zeznania tych świadków uznać za niewiarygodne.

Bezzasadny okazał się zarzut rzekomego naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 217§ 2 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z dokumentów- informacji o adresach załogowań dla numerów telefonów komórkowych oraz wniosku o wystąpienie do operatorów telefonii komórkowej o udostępnienie adresów załogowań dla tych numerów telefonów komórkowych w latach 2009-2011, co zdaniem pozwanego miało potwierdzać, że powodowie zamieniali między sobą dni pracy, jak również wychodzili z pracy bez wylogowania z sytemu. Przepis ten (w brzmieniu obowiązującym do dnia 2 maja 2012 roku) przewidywał uprawnienie sądu do selekcji zgłaszanych dowodów jako skutku dokonanej oceny istotności okoliczności faktycznych, których wykazaniu dowody te mają służyć. Dowody, które nie odpowiadają tym kryteriom Sąd jest uprawniony był pominąć (art. 217 § 2 k.p.c. w zw. 227 k.p.c.). Ponadto twierdzenie, iż art. 217§ 2 k.p.c. został naruszony przez sąd rozpoznający sprawę, ma rację bytu tylko w sytuacji, gdy wykazane zostanie, że sąd przeprowadził dowód na okoliczności niemające istotnego znaczenia w sprawie i ta wadliwość postępowania dowodowego mogła mieć wpływ na wynik sporu, bądź gdy sąd odmówił przeprowadzenia dowodu na fakty mające istotne znaczenie w sprawie, wadliwie oceniając, iż nie mają one takiego charakteru (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 listopada 2008 r., II PK 47/08, LEX nr 500202 i z dnia 12 lutego 2009 r., III CSK 272/08, LEX nr 520039). Taka sytuacja nie miała jednak miejsca w rozpatrywanej sprawie. Okoliczność zawarta w tezie dowodowej nie mogła, mając na względzie przytoczoną wyżej argumentację, mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia. Nie było sporne, że powodowie zamieniali się zmianami, a czasami wychodzili z pracy bez wylogowania się, jednakże - co należy podkreślić i co ma istotne znaczenia w sprawie - było to dopuszczalne jedynie za wiedzą i zgodą przełożonego.

Nie można w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego przyjąć, że strony mając swobodę wyboru podstawy zatrudnienia – zawarły umowy zlecenia. Zarówno powód R. K. jak i świadkowie E. W. i M. K. (1) pracowali na tej samej stacji paliw należącej uprzednio do innego właściciela na podstawie umów o pracę. Zeznali oni, że ich praca po zawarciu umów zlecenia z pozwaną spółką wyglądała tak samo jak wówczas kiedy pracowali na podstawie umów o pracę. Z zeznań tych osób oraz zeznań pozostałych powodów wynika, że godzili się na zawarcie umów zlecenia, gdyż obiecywano im, że zostaną z nimi zwarte umowy o pracę a ponadto chcieli utrzymać zatrudnienie (zeznania K. M. k. 104, R. K. k.104, M. Z. k. 105, zeznania świadka M. K. (1) k. 57v).

Za niezasadny uznać należy zarzut apelacji naruszenia art. 233§1, art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez błędne ustalenia faktyczne oraz wadliwą ocenę dowodów z W istocie jest to bowiem zarzut przeciwko ocenie prawnej sprawy przez Sąd pierwszej instancji. Rzeczą strony, która zgłasza zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów jest wykazanie, że przy ocenie wiarygodności i mocy dowodowej konkretnego dowodu, na podstawie którego sąd dokonał ustalenia faktycznego, przekroczono granice swobodnej oceny dowodów, a nadto iż miało to istotny wpływ na wynik sprawy.

Pozwana nie wskazała w stosunku do jakich dowodów ocena Sądu została dokonana z naruszeniem tegoż przepisu, zaś okoliczność, że ocena dokonana została niezgodnie z intencją skarżącą nie oznacza naruszenia art. 233§1 k.p.c.. Wnioski Sądu Rejonowego zostały logicznie powiązane z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Sąd ten nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów i nie popełnił błędów w logicznym rozumowaniu. Zeznania świadków E. W. i M. K. (1) zasługiwały na przymiot wiarygodnych, gdyż cechowały się spójnością i logiką, a nadto znalazły potwierdzenie w pozostałym zebrany w sprawie materiale dowodowym Pozwana spółka nie przedstawiła wniosków ani środków dowodowych mogących podważyć trafność ustaleń Sądu. Za niewystarczające należy uznać oparcie przez pozwaną zarzutów apelacji na własnym przekonaniu o innej niż przyjął to sąd wadze i doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6.11.1998r., II CKN 4/98 niepubl.).

Zarzut naruszenia art. 100 k.p.c. w zw. z art. 328§ 2 k.p.c. jest o tyle uzasadniony, że Sąd Rejonowy wydając rozstrzygnięcie o kosztach sądowych nie uzasadnił go ograniczając się jedynie do wskazania podstawy prawnej. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy rozliczając koszty sądowe prawidłowo zastosował zasadę stosunkowego ich rozdzielania, jednakże błędnie wyliczył koszty obciążające strony.

Prawidłowe rozliczenie tych kosztów wskazuje, Sąd pierwszej instancji obciążył stronę pozwaną kosztami sądowymi w wysokości niższej niż wynikałoby to z ich prawidłowego rozliczenia.

W sprawach z zakresu prawa pracy pracownik wnoszący pozew w sprawie w której wartość przedmiotu sporu nie przekracza 50.000 zł nie ma obowiązku ponoszenia kosztów sądowych za wyjątkiem opłat podstawowych pod czterech pism wymienionych w art. 35 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 zez zm.). Zgodnie z art. 113 ust.1 tej ustawy, kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Zatem Sąd obowiązany jest w świetle tej regulacji w razie uwzględnienia powództwa obciążyć pozwanego pracodawcę kosztami sądowymi których pracownik z mocy art. 96 ust. 1 pkt 4 powołanej ustawy nie miał obowiązku uiścić. Zgodnie z art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Dla oceny w jakim stopniu strona sprawę przegrała lub wygrała, należy dokonać porównania roszczeń dochodzonych z ostatecznie uwzględnionymi.

W przypadku powoda R. K. wartość przedmiotu sporu stanowiła kwota 44 383 zł będąca w myśl art. 21 k.p.c. zliczoną wartością następujących roszczeń: o ustalenie istnienia stosunku pracy , tj. 15. 804 zł ((...) - art. 23¹ k.p.c.), oraz roszczeń pieniężnych (odszkodowania, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy) w łącznej kwocie 28.579 zł (art. 19 § 1 k.p.c.). R. K. wygrał sprawę co do kwoty 20.876,34 zł(w zakresie ustalenia istnienia stosunku pracy - 15.804zł + ekwiwalent za urlop wypoczynkowy – 5.072,34 zł), a zatem w 47%. Zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielania kosztów pozwany pracodawca w powinien w tym zakresie zostać obciążony kosztami sądowymi, na które składają się opłata sądowa od pozwu((...)% = 2,2120 x 45% = 1044 zł) oraz wydatki związane z opinią biegłego ((...), 10 x 47% = 849 zł). Analogicznie sytuacja przedstawia się w przypadku pozostałych powodów. Prawidłowo ustalona wartość przedmiotu sporu w przypadku Ł. P. wynosi 37 783 zł : o ustalenie istnienia stosunku pracy - 15. 804 zł ((...) - art. 23¹ k.p.c.), oraz roszczeń pieniężnych (odszkodowania , wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy) w łącznej kwocie 21 979zł (art. 19 § 1 k.p.c.). Ł. P. wygrał sprawę co do kwoty 20.876,34 zł(w zakresie ustalenia istnienia stosunku pracy - 15.804zł + ekwiwalent za urlop wypoczynkowy – 5.072,34 zł), a zatem w 55%. Koszty sądowe w postaci opłaty sądowej obciążające pracodawcę to kwota 1040 zł (37 783 x 5% = 1890 x 55% = 1040).

Prawidłowo ustalona wartość przedmiotu sporu w przypadku K. M. wynosi 34 215 zł: o ustalenie istnienia stosunku pracy - 15. 804 zł ((...) - art. 23¹ k.p.c.) oraz roszczeń pieniężnych (odszkodowania, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy) w łącznej kwocie 18 411zł (art. 19 § 1 k.p.c.). K. M. wygrał sprawę co do kwoty 20.532,29 zł(w zakresie ustalenia istnienia stosunku pracy - 15.804zł + ekwiwalent za urlop wypoczynkowy – 4728,90 zł), a zatem w 60%. Koszty sądowe w postaci opłaty sądowej obciążające pracodawcę to kwota 1027 zł ((...)% = 1711 x 60% = (...)).

Prawidłowo ustalona wartość przedmiotu sporu w przypadku M. Z. wynosi 15532 zł : o ustalenie istnienia stosunku pracy - 7902 zł ((...) - art. 23¹ k.p.c.), oraz roszczeń pieniężnych (odszkodowania , wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy) w łącznej kwocie 7630zł (art. 19 § 1 k.p.c.). M. Z. sprawę co do kwoty 8936,28 zł(w zakresie ustalenia istnienia stosunku pracy - 7902zł + ekwiwalent za urlop wypoczynkowy – 1034,28 zł), a zatem w 57%. Koszty sądowe w postaci opłaty sądowej obciążające pracodawcę to kwota 443 zł ((...)% = 777 x 57% = 443).

Zmiana wyroku w tym zakresie z uwagi na zasadę wyrażoną w art. 384 k.p.c. nie była jednak możliwa.

Za niezasadny uznać należy zarzut dotyczący naruszenia art. 102 k.p.c. Rację ma pozwana, że sytuacja ekonomiczna strony przegranej nie może automatycznie przesądzać o tym, że zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek w rozumieniu powołanego przepisu, uzasadniający odstąpienie od obciążania jej kosztami procesu. Zgodnie z

utrwalonym orzecznictwem podstawę do zastosowania art. 102 k.p.c. stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w rozpoznawanym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, czy wręcz niesprawiedliwe. Art. 102 k.p.c. znajduje zastosowanie "w wypadkach szczególnie uzasadnionych", które nie zostały ustawowo zdefiniowane i są każdorazowo oceniane przez sąd orzekający na tle okoliczności konkretnej sprawy, przy czym ocena ta jest pozostawiona swobodnej ocenie sądu. Do okoliczności tych zalicza się nie tylko sytuację majątkową i osobistą strony powodującą, że obciążenie jej kosztami może pozostawać w kolizji z zasadami współżycia społecznego, lecz przy zastosowaniu art. 102 k.p.c. mogą być również brane pod uwagę okoliczności dotyczące charakteru sprawy, precedensowy charakter rozpoznawanej sprawy lub subiektywne przekonanie powoda co do zasadności zgłoszonego roszczenia.

Sąd Okręgowy nie dopatrył się naruszenia art. 102 k.p.c. biorąc pod uwagę, że każdy z powodów przegrał sprawę w około połowie co uzasadniałoby stosunkowe rozdzielanie kosztów lub ich wzajemnie zniesienie, w sytuacji gdyby powodowie wnioski o zasądzenie takich kosztów złożyli. Odstąpienie od obciążania strony przegrywającej proces kosztami- wywołuje taki sam skutek jak wzajemne zniesienie kosztów procesu (por . wyrok SN z 19 lutego 1974r., I CR 848/73).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 385 k.p.c. jak w sentencji.